

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.
Видає Товариство "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непомічених в газеті рукописів не зберігається, хіба що дописувач вказав на них, що бажає звороту свого рукопису на випадок його непоміщення та надати поштовий стемпел на його пересилку!

ЧОМУ ШИРИТЬСЯ БІЛЬШОВИЗМ В КАНАДІ?

Ну, а чому-ж би, як не тому, що існує тут Товариство "Українських Робітничих Вістей" і його робітничі дітвочі школи? Хіба не писала про це цілий тиждень вісничка "Фрі Прес", а за нью всі канадійська буржуазна преса від Атлантики до Тихого Океану?.. А раз вона так писала хороним по білому, то вишадити, що воно так і є. "Фрі Прес" завжди тільки "правду" подає...

Ото-ж то й біда з тою її "правдою". Не один її читач, під впливом тої довго-кліпанної "правди" готов був її повірити, що тут, в Канаді, все економічне і соціальне лихо викликають організовані робітники, в першу чергу комуністи, що не будь їх на світі, все було-б гаразд. Читач буржуазної преси готов був повірити, що робітничі організації не повстали, як наслідок того економічного і соціального лиха, для того, щоб з ним боротися, але власне те лихо постоало тому, що існують робітничі організації, тоб-то, що не причини породжують наслідки, а наслідки породжують причини.

Але сталася подія, що заставила "Фрі Прес" повторити за деякими-другими буржуазними газетами такі дієсні правду, без знаків наведення. Подія ця вразила "Фрі Прес" до живого, бо загрозилася вона інтересам тої середньої буржуазної верстви, яку ця газета репрезентує і обслуговує. Ми про що подію вже згадували в минулому числі.

Домініюючий парламент рішив, що потрібно збудувати кілька бічних залізничних ліній при державній сінарській залізниці, головню в Саскчевані і других західних провінціях. Рішення своє парламент виніс доперва після повного розгляду так дієсних потреб, як і самої програми будови. Коли-ж ці ухвали парламенту пішли до сенату, де сидять переважно заступники і слуги великих корпорацій і де приватна, могутня сінарська залізнична компанія має рішачий вплив, то сенат зівів ці ухвали на ніщо.

Немає мови про те, що ці бічні залізничні лінії потрібні, особливо західним-провінціям Канади, де фермери, містчани, живуть по 40, а то й більше миль від залізничного шляху і подекуди ждуть на їхнє збудовання вже десятки літ. А про дієбну й середню буржуазію західної Канади взагалі, то вже нема що й казати. Для нью будова цих бічних залізничних ліній дуже важка справа. Тому то поступок сенату дуже її обурив і її преса зняла крик.

В своєму пересердді буржуазна (головно ліберальна) преса (хоч і консервативна преса на заході цего поступку консервативної більшості в сенаті не похвалала, бо не може) західних провінцій аж забулася. І в цьому забуттю "Фрі Прес" передруковує на своїй редакційній сторінці, між иншим, ось таку цікаву річ з саскчеванської газети "Ріджайна Пост":

"Як довго буде Канада терпіти це не репрезентує нікого тіло (сенат — Ред. "У.Р.В."), що рік за роком обронує реакційну роботу такого характеру, яким визначилися вчорашні засідання в червоній палаті (червоною палатою зветься сенатська зала, тому, що вона вся вибита шкватинним пльомом — Ред. "У.Р.В.")?"

"Торіс" (так називають консервати — Ред. "У.Р.В.") говорять про більшовицькому заходу (західних провінцій — Ред.), але причини всего того, що доходить до більшовицтва, можна приписати безпосередню тим людям, провідником котрих є сер Джеймс Логіа". (Підчеркнення наш. — Ред.).

Оце й є та правда, без знаків наведення, яку випадково сказала буржуазна преса в забутті із пересердя. Панування, гнет, визиск, свадова оцих всіх Лоугідів і прочих більших і менших буржуї, ціла злодійська капіталістична суспільна господарка розкривають працюючим масам очі, викликають в них невдоволення, заставляють організуватися і боротися за повалення теперішнього суспільного порядку. Оце й є дієсні причини, чому шириться більшовизм в Канаді.

"Фрі Прес" і інші буржуазні газети західної Канади підняли тепер крик за скасовання сенату, який нікого не репрезентує і перед ніким не відіивальний; в якім сидять перестарілі, закорузілі реакціонери, з середньовічними поглядами на світ, представники великих корпорацій. Є там консервативна більшість, але є там і ліберали такі, що йдуть рука об руку з консервативами, бо одні й другі є уділовцями, а то й директорами в сінарській залізничній компанії і інших корпораціях.

Мало того. "Фрі Прес", в редакційній статті, з 7 липня забалакала прямо "по більшовицтву":

"Вони убили ухвали парламенту про бічні залізничні лінії, бо "невидиме правительство" хотіло, щоб вони їх убили.
Канадійській національній залізниці мусить робити перешкоди у всякий можливий спосіб; тому ухвалили убити".

Про яке це "невидиме правительство" заговорила "Фрі Прес"? Та про те-ж саме, що й комуністи говорять: про сінарську залізничну компанію і прочі великі капіталістичні корпорації. Про це правительством ми власне й писали в наших часописі, два числа тому назад.

Збільшувачисла "Фрі Прес", чи що? Зовсім ні. Вона вірна слуга буржуазії. Вона й надалі буде нас лаяти за те, що ми будемо боротися проти того "невидимого правительства" і буде закликати владу до репресій проти комуністів, за боротьбу проти цего зла, яке вона самісінка тепер п'ятує. Вона на далі буде обороняти цей самісінкий порядок, який вона тепер ганить. Вона на далі буде видумувати історії про більшовицьку небезпеку в українських робітничих дітвочих школах.

Тепер її прилекло, бо рішення сенату вдарило й по інтересах тої буржуазної групи, яку вона заступає. Тому сердиться і з дуру місцями правду каже. Але це не значить, що вона виступає в обороні фермерів і робітників. Їм вона не служила і не буде служити. Вони можуть читати завжди тільки на свою власну пресу.

Але правда остаеться такою правдою, що не тому є капіталістичні кровопийці і гнобителі та погано трудовим-масам живється, що існують робітничі і фермерські організації й шириться більшовизм, але тому трудові маси організуються і шириться більшовизм, що їм погано живється, бо в теперішньому ладі їх гноблять і визискують капіталісти.

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРОТИ РОБІТНИЧОЇ ПРЕСИ.

Ліберальний посол С. В. Джейкобс, з Монреалю, виніс в п'ятницю 11. липня ц. р., в домініюючому парламенті законопроект, що заключає в собі поважну поправку до кримінального кодексу, відносно публікування "бунтівничого матеріалу". Цей законопроект має на цілі заборонити печатання всего того, що виявляло-б інтенцію викликати почування ненависті і ворожого відношення між ріжними класами суспільства, наслідком чого може виникнути заколот спокою або перешкода комуністичній весті собі свій законний "бізнес".

На основі цего законопроекту, всякий поповіне каригідний проступок і може бути покараний двома роками в'язниці, "хто друкує або публікує матеріал, що має намір викликати (і який викликає або має тенденцію викликати) такі почування ненависті і лихої волі між ріжними класами мешканців Канади (або між мешканцями Канади і якою-небудь класою осіб, що мають намір стати мешканцями Канади), які можуть, наслідком такого матеріалу, підбурити яку-небудь особу до поповнення злочину в заколоті спокою, або порушити спокій, або може перешкодити такому мешканцеві або класу мешканців в їхньому законному і спокійному заняттю; а кожна особа, що друкує або публікує такий матеріал, буде вважатися за таку, що бажала наслідків, які природно-виливаться з надрукованого або опублікованого такого матеріалу в часі і умовах, в яких той матеріал був надрукований і опублікований".

На круті й довший адвокатсько-урядовий мові, цей законопроект виглядає так, що ніби-то він має на цілі вдержувати мир і любов між мешканцями цієї країни. Ніби невинна собі штука: не хочете ви, чи не можете погодитися з собою мешканці Канади ріжних класів, гризетеся, сваритеся, на класи поділяєтеся, то ось вам законопроект, що всіх вас погодить. Хоч не хоч, а як він стане законом, тоді ні слова ворожнечі і класової боротьби, тільки горожанський мир і любов. Чудовий і хитрий законодатель той Мр. Джейкобс, не даром його уважають за одного з найкращих адвокатів в Монреалі. Видно на законах він розуміється, бо законами все ладить, навіть класову боротьбу законом хоче припинити.

І на позір з законопроекту виїде закон не поганий. Писнеш що небузд один проти другого — робітник проти буржуї, або буржуї проти робітника, оренджені проти чужинців-іммігранта, або чужинців-іммігрант проти оренджені — зловлять, приміють надруковане до закона і "валіть" на два роки до "Іванової хати". І буде спокій, буде мир, буде загально-горожанська любов.

Та ба... Хіба є багато законів в кримінальному кодексі буржуазної країни, що обов'язують буржуазію так-же само, як і робітників і фермерів? Хіба працюючи і буржуї рівні перед законами? Хіба й цей законопроект, коли стане законом, буде застосовуватися до буржуазної преси і публікацій так-же само, як і до робітничих чи фермерських? Хіба потягнуть буржуазну пресу перед суд, як вона буде чукати проти робітників, фермерів, а головню проти так званих "чужинців"?

В це можуть повірити тільки деякі наївні читачі буржуазної преси. Бо кому вже нийн не відомо, що всі ті "проти-бунтівні закони" завжди вимірені проти працюючих. Проти них, а взагалю проти робітничої преси вимірений законопроект Джейкобса. Робітничо-ж преса говорить правду про класовий поділ і характер теперішнього суспільства. Вона-ж каже працюючим правду, що буржуазія — їхній класовий ворог, гнобителі і визискувач, та й не вчить людути того ворога, а боротися з ним. Буржуазна преса, навіпаки, все це заперечує: вона каже, що немає жадних класів, що працюючі повинні слухати і любити своїх панів, що класова боротьба, де наслідок заочинної агітації ворогів горожанського спокою і суспільного порядку.

І коли законопроект Джейкобса буде ухвалений та стане законом, тоді зможуть довідно судити робітничу пресу за всякий вислів проти буржуазії, який завжди дається легко так натягнути, що можна виказати намір викликати таких наслідків, які автороти того вислову й не снідали. Буржуазної преси судити не будуть, бо вона, хоч й отверто закликає до погромів на страйкуючих робітників або на "чужинців", то її виправдають тим, що вона-ж, власне, виступала в обороні цего і інших буржуазних законів.

Законопроект Джейкобса має на цілі закнеблювати уста робітничої преси і проти нього повинні робітничі організації підняти свій рішучий голос.

ЧОРНА СОТНЯ РУЙНУЄ КИЇВ.

Українська чорна сотня, вправившись з "жидівською республікою", починає руйнувати Київ. Немає мовляв, нам, хай-же не буде їй вам.

Київ стоїть на високих горах. В тих горах не певній глибині є шар такої глини, яка не пропусає води в землю, і через те за час від часу бувають сповини гір. Є це природне явище, з яким дуже тяжко боротися. В наслідок великої сніжної навали минулої зими, яка дала багато води, сталися поважні сповини цієї весни. Радянська влада кинулася на боротьбу з ними.

Українська чорна сотня вхопилася за це, і давай "валити" цілий Київ та скидати вину на більшовиків.

На фонді чеської буржуазії існує в Празі "Українське Пресове", дехто каже — "псове, Бюро". Воно розіслало до жовтооблашних газет "комунікат" такого змісту:

"Бого червня в Києві діїшло до великої катастрофи: берг Дніпра зісунувся на кілясост метрів. Кілясост будинків, а між ними і славний монастир, збудований Мазепою, теж знесло. Великий парк при березі проявився, так що видно лиш вершки дерев".

А чорнопреса, з легкої руки держзиситської "Свободи", від себе додає ще таке:

"Кілька років заочинного господарювання більшовиків, повної бездіяльності, привели до руйні Києва. Ми бачимо, що Київ, окраса України, іде до повної руїни; дома валються; гори сповзають, Дніпро висихає і т. д. Ні, це не природне нещастя, а наслідок більшовицької господарки на Україні".

Оттакоті труже жовтооблашні! Одні в Празі зсувають в Київ по "кількасот будинків" нараз геть десь аж по пам'ятник Богдана Хмельницького, а другі з Америки бачуть, як "доми валються, гори сповзають, Дніпро висихає".

Не Дніпро, але мізок ваш, панове, висихає. Висихає з безділля заподіяти щось радянській владі, зі злости на своїх побратимів, які масово йдуть на Україну за радянською владою, які з закордону повертаються назад на Україну, плінувши на ваші скавудіни.

Перед нами лежать радянські київські і харківські газети аж по 19. червня включно і ані слова в них про видуману вами і вашим жовтим Бюро "катастрофу".

Що до самих сповин і боротьби з ними, то в київському "Більшовику" з 11. червня читаємо:

"Комісія обслідування сповин розглядала й ухвалила проекти удосконалення дренажної системи Володимирської гори. В цю систему включається й гора, на якій знаходиться Андрієвський собор, з метою збереження цього історичного пам'ятника. Ухвалено продовжувати штальною у бік собору й околоти його. Поізнити дренажну роботу Володимирської гори біля Михай-

лівського підйому. Ця робота поізнає в тому, щоб з'єднати між собою всі криниці й справити натуральний вихід води в бік Боричевого току. Також буде значно поширено дренажну систему оредної долини Володимирської гори.

Завоно майже буде перероблено дренажну систему гори, на якій розташовані сали "Першого Травня" в Пролетарський.

При Мисській Управі тут було почато дренажну роботу й зроблено тільки штальний участок. Зараз його будуть продовжувати. Там же біля водопроводної станції буде влаштовано дренажну систему й поширено мережу, розпочату в минулому році, щоб забезпечити станцію від всяких випадковостей.

Також буде удосконалено дренажну систему на Аскольдовій могилі. Кошиця система поігала в невеликих криницях, які між собою не мали зв'язку. Тепер буде їх з'єднано й буде натуральний вихід на Дніпро.

Всі ці проекти розглядає й ухвалює Комісія по боротьбі з сповинами. Комуністична в ближній час повинен почати їх здійснювати".

Вище наведемо говорити, як виглядає "більшовицька господарка". А в "Більшовику" з 12. червня читаємо, що в тому парку, що його чорна сотня завалила так, "що видно лиш вершки дерев", кожного вечера відбуваються концерти симфонічної оркестри під керуванням українського талановитого диригента Миколи Малька.

Коли переглядаєш видумки чорної сотні про Радянські Республіки, то справді виглядає, що в їй мізок висихає. Тож продовжайте далі, панове, свої нісенітніці. Продовжайте і плачте, бо скоро лишуть вас останні ваші "славні" поети та міністри, які один за другим виїжджають на Україну і там каються в своїх гріхах та присягаються вірно служити радянській владі. Хто знає! Може ще не одному й з вас прийдеється на колінах просити помилування в радянської владі.

З ПРИВОДУ ДЕСЯТИЛІТТЯ ЧУМИ І НАША ПОЛІТИКА

Чума з лопатою ходила,
Та гробовища ридала-ридала,
Та труном-труном починала,
"Со святыми" не спішала,
"Ін городом, чин то селом —
Мете собі, як поведомо".
Т. Шевченко.

Коли хочемо спекітати страшної чуми, то політика мусить бути тільки наша. Наша — робітничо-фермерська політика.

Нам казатимуть: до політики треба людей учених — докторів та поіпів з панамі. Ми-ж у всякому мусимо без заперечення слухати їх, чи бути їх поіпхачами.

Спогніаємо тепер, куда допровадило тое служництво... Минає оце рівно десять літ, як в старому краю розпочалася чума чи то пак... велика світова війна.

Ріками летіє людська кров. Високо-ж осцінені попи з архіреями кажуть нам ще й молитися за те, щоб "милостивий" бог допоміг побити "супостата". Галицькі попи (вони-ж і великі націоналісти!) своїми молитвами допомагають нищити українську націю, що була під "білим царем". А молитви російського поіпства, маючи вплив на темні маси, спричиняються до нищення української Галичини... Тепер-же і перші і другі на західно-українських землях з звичайними наймитами польської шляхти. Як уніяти, так і православні вже не звертають ніякої уваги на своє поіпство.

Що-ж торкається світської інтелігенції, отих докторів, — то кожний з них по собачому годив своїм політичним панам. Змела революція тих панів: не стало Австрії та зазнало й батькушу царя. Тут фахові від політики вже не можуть з'орієнтуватися. Довго дурять нас і врешті-решт пристають до польського табору. Приклад — галицькі трудовики, що пробували етатив на стежку автономії під Польщею, та Петлюра, котрий зі своїми міністрами й по цей час знаходиться на ласкавому хлібі польських панів, найбільших наших ворогів, як під зглядом економічно-соціальною, так і національною.

Виходить, що ми цілком самотні: вже й нікого в політичних справах нам слухати... А коли так, то керувати політикою мусимо взяти до своїх рук. Мусимо всі ми розібратися в політичних питаннях, щоб не бути подібними до череди.

Українські робітники та фермери, що відірвані океаном від старого краю, не в меншій мірі потребують активної участі в політичних справах. Адає недолія й муки старого краю даються в знаки й мешканцям Канади. Ось вам приклад.

Здавалось-би, що канадійський робітник чи фермер був безсилий допомагати комусь з воюючих, однаке й канадійський Українець мусів знати терору: адже наша робітничо-фермерська Канада в часі світової війни була розгромлена. Значить — та чума перекинулася і за океан.

Та минуло десять років, як розпочалася війна. Давенького й закінчало ніби то війну, але

НІМЕЧЧИНА НА ПЕРЕДОДНІ ГОРОЖАНСЬКОЇ ВІЙНИ.

Економічна криза, яка триває в Німеччині вже кілька місяців в скритому вигляді, зараз швидко ускладнюється.

Стабілізація марки, яку проваджено з листопада місяця минулого року, зруйнувала частину німецької індустрії так, що вона позбавлена можливості конкурувати з закордонною індустрією. Прокіття в Німеччині коштують на 30—40 відсотків більше ніж за кордоном. Імпортовані продукти коштують дешевше ніж краєві. Експорт зменшується значно, бо ціни німецького краму відіріжнюються на 20—25 відсотків від цін на світовому ринку.

Дорожничка життя в Берліні зростає з кожним днем, бо уряд тайно випускає паперові гроші. Рентна марка знецінюється ввнутрі Німеччини.

Банкнотами малих та середніх банків все зростають. Великі підприємства, як наприклад рудне підприємство Мансфельда, в котрому працювало 35,000 робітників, припинило платити. Уряд прийшов йому на допомогу. Після того один з найбільших крицевих заводів Європи, Беркеска акціонерська компанія, опинившись в скрутному стані, вдалася до уряду за проханням допомогти йому. За два дні 20—21 травня було 25 великих банкрутств. На початку місяця травня банкрутств було більше сотні.

Невпинні крахи турбують уряд. Щоби запобігти катастрофі і справляти панамі, уряд примушений приходити на допомогу підприємствам, які опинилися в скрутному стані. Але сам уряд, перебуваючи в тяжкій фінансовій скруті, не може більше відкривати кредитів промисловості без того, щоб цим не викликати новий випуск паперових грошей і новий упадок марки.

Кріза захопила й німецьку біржу. Державний прусський банк примушений був 21. травня зменшити відсотки з 12½ відс. до 8 відс. Цей факт показує, що капіталізм йде на зустріч новій крізі, де значніший, ніж кріза 1923 року. Остання розвивається не тільки в Німеччині, але також в Австрії, Угорщині, Польщі та Чехословаччині.

Розуміється, робітничі класи перша відчуває всі наслідки кризи. Нова хвиля безробіття має прокотитися по Німеччині: кілька сотень тисяч робітників знов буде викинуто на вулицю. Здійснення плану експертіє, що більше ускладнить становище через закриття нових підприємств. Цим підтверджується, що капіталістична система нездатна розв'язати справу репараній та безробіття.

Ці всі факти дають підставу кореспондентів "Юманіте" в Берліні вважати, що зрієт криза в Німеччині в найближчий час набуде величезних розмірів.

На Німеччину насувається нова революційна хвиля настільки значна, що справа може кінчитися вибухом горожанської війни.

ВАЖНЕ! - ВАЖНЕ!

Повідомляється всі драматичні гуртки і товариства, що відділ Стог. Укр. Роб. Дім в Вінніпегу має на продаж ограничену кількість примірників славного романтичного драми М. Старицького з життя карпатських гуцулів в 5-ох діях і 7-ох відслонах зі співами і танцями п. н.

"ЮРКО ДОБВУШ"

Ціна одного примірника 50 центів.

Для товариств 5 примірників за \$2.00. Для книгарень 25% опусту.

Проситись замовлення слати на слідуючу адресу: Ukr. Labor Temple Branch Cor. Pritchard & McGregor, Winnipeg, Man.